

УДК 331.5

Онуфрієнко Н.Л.¹, Шепель Г.А.²

¹ старш. викл. ЗНТУ

² студ. гр. БАД-416 ЗНТУ

ПРИЧИНИ МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ

Впродовж усієї історії людства міграційні процеси відігравали та відіграють значну роль у суспільному розвитку. З одного боку, ці процеси є чутливими індикаторами реагування населення на зміни як в економічному, так і в політичному та соціальному житті, залежно від їх масштабів та напрямів, вони впливають на демографічні процеси, які відбуваються як у регіонах, так і в цілому у державі.

Міжнародна міграція робочої сили стала одним з головних чинників соціально-економічних трансформацій і розвитку всіх регіонів.

У зв'язку з цим виникає потреба у дослідженні особливостей трудової міграції в Україні.

Активізація і зростання масштабів трудової міграції громадян України за кордон останніми роками набула надзвичайної актуальності та гостроти.

За даними Державної служби статистики України впродовж 2014-2018 рр. спостерігалася тенденція міграційного приросту населення України, тобто кількість випадків прибуття переважала над кількістю випадків вибуття населення України.

Динаміка міграційного руху населення України представлена на рис. 1. Але дані офіційної статистики навіть приблизно не відображають дійсні масштаби трудової міграції за кордон.

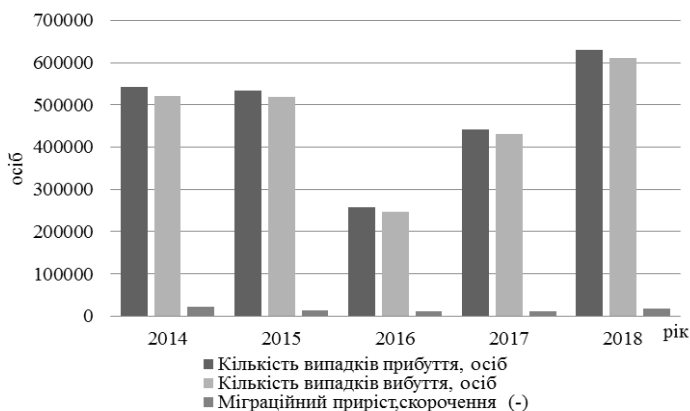

Рисунок 1 – Динаміка міграційного руху населення України.

До традиційних мотивів та причин міжнародної міграції трудових ресурсів належать наступні: різниця в рівнях економічного розвитку окремих країн; нерівномірність у темпах і обсягах нагромадження капіталу в різних секторах світового господарства; наявність національних відмінностей у розмірах заробітної плати; відсутність перспектив професійного зростання; зростання цін на житло, комунальні, медичні послуги, товари повсякденного вжитку; високий рівень зареєстрованого та прихованого безробіття; зростання корупції та злочинності.

До цих чинників, в останні десятиріччя, долучилися ще й політична та економічна кризи колишньої соціалістичної системи; поглиблення регіональної та світової економічної інтеграції; зростання попиту з боку лідерів світової економіки на інтелектуальну робочу силу; стрімкий розвиток сучасних засобів телекомунікаційного зв'язку та транспорту, а також чинники неекономічного характеру: воєнні та релігійні конфлікти, національні, сімейні та етнічні проблеми; погіршення екології і непередбачуваність техногенних аварій.

До основних причин, що стимулюють процеси міжнародної трудової міграції населення України можна віднести наступні: нерозвинений внутрішній ринок праці з високим рівнем безробіття, у т.ч. прихованого; низька частка оплати праці у ВВП країни; високий рівень бідності та нерівності у суспільстві; неадекватна винагорода за працю висококваліфікованих працівників та вчених, а також неможливість самореалізації останніх; нерівномірність соціально-економічного розвитку регіонів країни.

Наслідки міграції громадян України за кордон, як і будь-якого іншого складного соціального явища, неоднозначні. Вони безпосередньо впливають на ситуацію в суспільстві, його стабільність, на ринок праці, рівень добробуту населення, структуру попиту і споживання, результати реформ, а також на формування особистості, життєвого досвіду, сімейних стосунків.

Отже, сучасна міжнародна трудова міграція населення є об'єктивним і багатогранним явищем у структурі світогосподарських відносин. Варто підкреслити, що сучасна еміграційна ситуація в Україні не відповідає національним інтересам.

Враховуючи те, що реальний рівень життя населення залишається і сьогодні невисоким є підстави стверджувати, що міграційний потенціал українців наступними роками буде залишатися на високому рівні.

Це, передусім, ставить завдання щодо радикальних змін державної політики і більш активного втручання держави в міграційні процеси: державі необхідно запроваджувати такі заходи, які б стимулювали населення працевлаштовуватись на території України: підвищувати рівень економічного добробуту населення, забезпечувати населення якісним медичним обслуговуван-

ням, сприяти вільному доступу до отримання освітніх послуг, створювати нові робочі місця, підвищувати рівень середньої заробітної плати та ін.